

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 133/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 4 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 CoE 29/2006 z 28. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2007 doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva spočívajúceho v zákaze požadovať od iného vykonávanie nútených alebo povinných prác podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 CoE 29/2006 z 28. februára 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor podal 29. júla 2005 Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) návrh na zastavenie exekučného konania vedeného pod sp. zn. Er 672/96 podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). V návrhu predložil súčasne aj časovú špecifikáciu jednotlivých úkonov exekučnej činnosti podľa § 14 ods. 2 druhej vety vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a okresnému súdu navrhol, aby mu v takto vyčíslenej sume (2 973 Sk) náhradu trov podľa § 203 Exekučného poriadku priznal.

Okresný súd uznesením z 30. septembra 2005 exekúciu zastavil a sťažovateľovi priznal náhradu trov exekúcie voči oprávnenému v nižšej sume, než akú si sťažovateľ uplatňoval (1 940 Sk). K priznanej sume trov exekúcie dospel okresný súd na základe toho, že preskúmal *„účelnosť a oprávnenosť uplatnených trov exekúcie“*, pričom vychádzal z počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu, ako aj z paušálnej sumy za jednotlivé úkony exekučnej činnosti tak, ako to predpisuje § 14 ods. 1 až 3 vyhlášky.

V odvolaní z 2. novembra 2005, ktoré podal proti uzneseniu okresného súdu, sťažovateľ namietal nesprávne uplatnenie a nesprávny výklad vyhlášky. Podľa jeho názoru § 14 ods. 1 a 2 vyhlášky určuje povinnosť vychádzať pri určovaní odmeny súdneho exekútora z *„počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu, pričom základná hodinová sadzba je 200,- Sk (§ 14 ods. 2) za každú aj začatú hodinu, teda nemusí ísť o celú hodinu, postačuje jej začatie“*. Sťažovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že mu nie je zrejmé, *„na základe akej právnej úvahy dospel súd k názoru, na základe ktorého vo svojom rozhodnutí priznal súdnemu exekútorovi odmenu zodpovedajúcu 2 hodinám exekučnej činnosti, namiesto 6 hodín uvádzaných v špecifikácii“*. Zdôraznil, že *„zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva postup, ktorý si osvojil súd pri vyčíslení hodinovej odmeny, že čas*

potrebný na jednotlivé úkony, aj keď boli vykonané v rôzne dni, zrátal a po ich zrátaní priznal počet hodín a tie potom ohodnotil sumou 200,- Sk“.

Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa uznesením č. k. 1 CoE 29/2006-25 z 28. februára 2007, v ktorom súčasne rozhodoval aj o odvolaní oprávneného proti uzneseniu okresného súdu. Oprávnený odvolaním požadoval, aby krajský súd sťažovateľovi nepriznal náhradu trov exekúcie. Krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu tak, že sťažovateľovi priznal voči oprávnenému náhradu trov exekúcie v nižšej sume ako bola priznaná napadnutým uznesením okresného súdu (1 364 Sk).

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd označil postup sťažovateľa pri vyčísl'ovaní trov exekúcie za nezodpovedajúci textu vyhlášky. Krajský súd uviedol, že *„ustanovenie § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky totiž nehovorí o odmene za jednotlivé úkony (ako je to v prípade písm. b/), ale o určení odmeny ,podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu‘, t. j. čas venovaný tomuto exekučnému konaniu ako celku. Preto pokiaľ okresný súd pre účely časovej odmeny podľa § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky zrátal čas jednotlivých vykonaných úkonov, odvolací súd považoval tento postup za správny. Neodporuje mu ani úprava uvedená v ods. 2 tohto ustanovenia; časová špecifikácia jednotlivých úkonov v zmysle tohto ustanovenia je podľa názoru odvolacieho súdu potrebná práve preto, aby bolo možné posúdiť účelnosť času vynaloženého na exekúciu (...)“.*

Krajský súd však uzneseniu okresného súdu vytkol, že priznanú sumu trov exekúcie *„žiadnym spôsobom neodôvodnil“*, preto *„vzhľadom na námietky odvolateľa (oprávneného), ako aj s prihliadnutím na obsah exekučného spisu, (...) posúdil exekútorom vykonané vyúčtovanie z hľadiska dĺžky času potrebného na vykonanie jednotlivých úkonov exekučnej činnosti“* a vypočítal sumu náhrady trov v odlišnej výške.

Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že rozhodnutie krajského súdu je *„zjavne arbitrárne, účinok jeho interpretácie a aplikácie právnych predpisov je nezlučiteľný so základnými právami zaručenými sťažovateľovi Ústavou SR“*. Podľa sťažovateľa nie je možné *„za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu považovať súčet všetkých účelne*

vynaložených hodín, bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch“. Svoj názor sťažovateľ podporil poukázaním na vybrané rozhodnutia všeobecných súdov, z ktorých vyplýva, že sčítavanie času trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti nepresahujúcich jednu hodinu je v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku i vyhlášky.

Porušenie svojho práva zaručeného čl. 4 ods. 2 dohovoru a základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že krajský súd svojím rozhodnutím naň preniesol „riziká“ vznikajúce zo „súkromnoprávných vzťahov medzi oprávneným a povinným“, hoci on ich účastníkom nebol. Rizikom sťažovateľ označil možnosť aj takého výsledku v exekučnom konaní, pri ktorom musí odmenu exekútora zaplatiť oprávnený.

V závere svojej sťažnosti, sťažovateľ navrhol, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa

- *na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy,*
- *na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru,*
- *práva, aby od neho nebola vyžadovaná povinná a nútená práca, podľa článku 4 ods. 2 Dohovoru,*
- *práva na ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 a na ochranu pred vyvlastnením podľa článku 20 ods. 3 Ústavy SR,*

bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. I CoE 29/2006 zo dňa 28. 2. 2007 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. I CoE 29/2006 zo dňa 28. 2. 2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru od nikoho sa nebude vyžadovať, aby vykonával nútené alebo povinné práce.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho označených práv zaručených ústavou a dohovorom nesprávnym výkladom a následnou aplikáciou príslušných ustanovení Exekučného poriadku a vyhlášky na posudzovaný skutkový stav krajským súdom.

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 218/07).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom prípade postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov ako generálnej právnej normy upravujúcej civilný proces, Exekučného poriadku a vyhlášky. Po oboznámení sa s exekučným spisom, preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu a zohľadnení argumentov sťažovateľa, krajský súd s prihliadnutím na § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie, zmenil prvostupňové rozhodnutie (ktorým nebola sťažovateľovi priznaná náhrada trov exekúcie v ním uplatnenej sume) tak, že oprávneného zaviazal zaplatiť trovy exekúcie v sume 1 364 Sk. Krajský súd sa dôsledne riadil aj druhou vetou § 200 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorej oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelne vymáhanie nároku, a riadne špecifikoval a vysvetlil, ktoré úkony považoval a ktoré nepovažoval za účelne vykonané pri vymáhaní nároku oprávneného. Zároveň s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky ozrejmil, že pri priznaní časovej odmeny treba vychádzať z času účelne vynaloženého na vykonanie konkrétnych úkonov, a nie je možné zamieňať si ju s odmenou paušálnou. Krajský súd upriamil pozornosť aj na vysvetlenie, z akého dôvodu niektoré úkony uvedené v časovej špecifikácii predloženej sťažovateľom nepovažoval za účelne vykonané [položka „*iné (požitie internetu, telefón)*“]. V tejto súvislosti treba konštatovať, že išlo o úvahu krajského súdu pri posudzovaní účelnosti vykonaných úkonov, ktorú s prihliadnutím na § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku možno hodnotiť ako legitímnu.

Ústavný súd je toho názoru, že interpretácia a aplikácia § 203 Exekučného poriadku v spojení s § 14 vyhlášky, ktorou krajský súd pri rozhodovaní v tejto veci dospel k záveru, že za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu možno považovať súčet všetkých účelne vynaložených hodín, bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch, nie je v rozpore s účelom a cieľom uvedených ustanovení, ktoré vo svojom texte nesporne obsahujú zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie v celom rozsahu uplatnenom súdnym exekútorom, ktoré pri výkone exekúcie do jej zastavenia vynaložil.

Z namietaného uznesenia krajského súdu preto podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Krajský súd zreteľne odôvodnil svoje skutkové zistenia s použitím príslušných ustanovení právnych predpisov, a preto nemožno konštatovať, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, že v iných prípadoch týkajúcich sa totožnej problematiky použili všeobecné súdy rozdielnu interpretáciu všeobecne záväzných právnych predpisov, ústavný súd zastáva názor, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovacu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Vo vzťahu k porušeniu čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy odkazuje ústavný súd na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy zahŕňa požiadavku minimálnych garancií procesnej povahy ustanovených priamo v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), a taktiež zahŕňa požiadavku spravodlivosti súdneho konania [čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. napr. I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05)]. Ak teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že v rámci jej meritórneho prerokovania nemôže dôjsť k zisteniu porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru v namietanom postupe a rozhodnutí krajského súdu, potom neprichádza do úvahy ani možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy.

Napokon vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru ústavný súd upriamuje pozornosť na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej o nútenú alebo povinnú prácu ide vtedy, ak sa vykonáva bez súhlasu dotknutej

osoby, má nespravodlivý či vynútený charakter a výkon takejto práce je neodvratný (Van der Musselle c. Belgicko z 23. novembra 1983, obdobne aj I. ÚS 191/06). Ústavný súd je zároveň toho názoru, že v predmetnej veci sťažovateľ nebol nijako nútený vykonávať exekučnú činnosť. Za tohto stavu preto vôbec nemožno hovoriť o tom, že by sťažovateľ vykonával v danej veci exekútorskú činnosť proti svojej vôli. Je to tak tým viac, že sťažovateľ vykonáva súdnoexekútorskú činnosť ako slobodné povolanie (obdobne I. ÚS 199/07), a teda aj ako podnikateľskú činnosť za účelom tvorby zisku.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd uzatvára, že nezistil relevantnú súvislosť medzi postupom a rozhodnutím krajského súdu a právami označenými sťažovateľom, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V dôsledku toho už bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2008